

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

НН інститут фізичної культури

Кафедра теорії та методики спорту

З А Т В Е Р Д Ж У Ю
Директор ННІФК
Володимир М.
(підпис) (ініціали та прізвище)
« 31 » *серпень* 2022р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Спортивні ігри з методикою викладання (волейбол)
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань **01 Освіта/ Педагогіка**
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність **017 Фізична культура і спорт**
(шифр і назва)

Освітня-програма/програми **Фізична культура і спорт перший**
(бакалаврський) рівень
(назва)

Мова навчання: **українська**

Погоджено науково-методичною
комісією

НН інституту/факультету _____

« 31 » *серпень* 2022 р.

Голова *Меру А.В.* *Меру*

(ПІБ, науковий ступінь, вч. звання)

Розробники:

Кисельов В.О. – к. пед. н., старший викладач кафедри ТМС



Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри
теорії та методик спорту

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2011 р.

Завідувач кафедри

Бермудес Д.В., к.пед.н., доцент



Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
1-й		1-й	
Семестр			
3-й		3-й	
Лекції			
8 год.		2 год.	
Практичні			
26 год.		6 год.	
Самостійна робота			
84 год.		112 год.	
Консультації:			
2		-	
Вид контролю:			
Загальна кількість годин - 90			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна вивчається на 2 курсі та формує у студентів *здатності* використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базові знання з теорії і методики волейболу, *здатність* використовувати різні методи та прийоми навчання під час тренувального процесу спортсменів засобами волейболу, що у підсумку надасть майбутнім вчителям фізичної культури можливості *визначати* позатренувальні та позазмагальні засоби стимулювання працездатності та відновних процесів, *застосовувати* знання з техніки волейболу у професійній діяльності вчителя; *підбирати та узагальнювати* засоби та методи розвитку провідних фізичних якостей в обраному виді спорту за допомогою технічних прийомів з волейболу.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни повинно базуватись на засвоєнні знань, отриманих під час вивчення попередніх дисциплін, таких як теорія та методика обраного виду спорту, рухливі ігри та методика їх викладання, футбол та методика його викладання, вступ до спеціальності. Студент, у результаті раніше здобутих знань, повинен бути здатним: застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях, працювати в команді, дотримуватися техніки безпеки під час проведення занять, використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базові знання з теорії і методики фізичного виховання та обраного виду спорту.

3. Результати навчання за дисципліною

Студент, у результаті отриманих знань під час вивчення дисципліни, повинен: *знати* підходи до забезпечення якісного виконання завдань під час занять волейболом на основі інструкцій, методичних рекомендацій, встановлених норм; *демонструвати* знання термінології викладання волейболу; оцінювати рівень підготовленості вихованців у волейболі; *визначати* форми організації занять у волейболі з урахування вікових, статевих особливостей дітей та молоді; *розкривати* основи техніки рухів у волейболі та *розробляти* алгоритм їх навчання та вдосконалення.

Знання	<p>ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ФК 10. Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і</p>	<p>ПР 3. Уміти обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.</p> <p>ПР 14. Застосовувати у професійній діяльності знання анатомічних, фізіологічних, біохімічних, біомеханічних та гігієнічних</p>
--------	--	--

	<p>спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.</p> <p>ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p>	<p>аспектів занять фізичною культурою і спортом.</p>
Уміння	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ФК 2. Здатність проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях.</p> <p>ФК 12. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.</p> <p>ФК 16. Здатність проводити навчально-тренувальні заняття та керувати змагальною діяльністю спортсменів в умовах спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл і ліцеїв спортивного профілю.</p>	<p>ПР 4. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.</p> <p>ПР 16. Надавати долікарську медичну допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі людини.</p> <p>ПР 17. Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини.</p> <p>ПР 21. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПР 22. Здійснювати навчально-тренувальний процес в умовах дитячо-юнацьких спортивних шкіл, школах вищої спортивної майстерності, закладах спортивного профілю, спортивних клубах, реабілітаційних та інших закладах з урахуванням місцевих, регіональних і національних особливостей.</p>
Комунікація:	<p>ФК 1. Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.</p>	<p>ПР 2. Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти</p>

	ФК 2. Здатність проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях.	фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування. ПР 8. Здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань.
Автономія та відповідальність	ФК 14. Здатність до безперервного професійного розвитку. ФК 15. Здатність до організації та реалізації тренувального процесу з обраного виду спорту з урахуванням місцевих, регіональних і національних особливостей.	ПР 8. Здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань. ПР 23. Демонструвати готовність керувати змагальною діяльністю в процесі участі спортсменів у змаганнях в умовах спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл і ліцеїв спортивного профілю тощо.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А	заслуговує студент, що виявив всесторонні, систематичні і глибокі знання навчального матеріалу, уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну і знайомий з додатковою літературою, рекомендованою програмою, виділяє головні положення у вивченому матеріалі і чітко відповідає на видозмінені питання. Як правило, оцінка "відмінно" виставляється студентам, що засвоїли взаємозв'язок основних понять дисципліни в їх значенні для професії, що набувається, проявили творчі здібності в розумінні, викладі і використанні навчального матеріалу. Знання, як правило, характеризуються високим понятійним рівнем, глибоким засвоєнням фактів, прикладів і витікаючих з них узагальнень, вільно застосовуються на практиці.
В	заслуговує студент, що знає весь вивчений матеріал, відповідає без особливих труднощів на питання викладача, засвоїв основну літературу, рекомендовану в програмі, уміє застосовувати отримані знання з практики, у відповідях не допускає серйозних помилок, лише

	<p>незначні помилки, легко усуває окремі неточності за допомогою додаткових питань викладача. Як правило, оцінка "добре" виставляється студентам, що показали систематичні знання з дисципліни і здібні до їх самостійного поповнення і оновлення в ході подальшої учбової роботи і професійної діяльності. Знання, як правило, характеризуються високим понятійним рівнем, глибоким засвоєнням фактів, прикладів і витікаючих з них узагальнень.</p>
С	<p>заслугове студент, що уміло володіє теоретико-методичним матеріалом навчальної програми, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок. Допускає помилки і не чітко формулює висновки</p>
Д	<p>заслугове студент, що на достатньому рівні відповідає на питання та вирішує практичні завдання, наводить окремі приклади, але не проявляє глибоких знань змісту програмного матеріалу.</p>
Е	<p>заслугове студент, що виявив знання основного навчального матеріалу в об'ємі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, знайомий з основною літературою, рекомендованою програмою, але має труднощі при його самостійному відтворенні і вимагає додаткових і уточнюючих питань викладача, вважає за краще відповідати на питання відтворюючого характеру і має труднощі при відповідях на видозмінені питання, допускає помилки при відповіді. Знання, що оцінюються балом «3», часто знаходяться на рівні уявлень, що поєднуються з елементами наукових понять</p>
Ф	<p>заслугове студент, що виявив знання основного навчального матеріалу в об'ємі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, знайомий з основною літературою, рекомендованою програмою, але має труднощі при його самостійному відтворенні і вимагає додаткових і уточнюючих питань викладача, вважає за краще відповідати на питання відтворюючого характеру і має труднощі при відповідях на видозмінені питання, допускає помилки при відповіді. Знання, що оцінюються балом «3», часто знаходяться на рівні уявлень, що поєднуються з елементами наукових понять</p>
FX	<p>виставляється студентові за повне незнання основного</p>

	навчального матеріалу, за допущені принципові помилки під час відповіді на поставлені додаткові питання, передбачені програмою іспиту. Як правило, оцінка "незадовільно" ставиться студентам, які не можуть продовжити навчання або приступити до професійної діяльності після закінчення вузу без додаткових занять по відповідній дисципліні
--	--

Розподіл балів

Поточний контроль						Разом	Сума
Теоретична частина		Практична частина					
T 1.1	T 1.2	T 1.3	T 1.4	T 1.5	T 1.6		
Поточний контроль							100
		20	20	20	20	80	
Контроль самостійної роботи							
		5	5	5	5	20	

T 1.1, T 1.2 ... T 1.4 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

5. Засоби діагностики результатів навчання

- усне опитування;
- контрольні роботи;
- тестування фізичної та техніко-тактичної підготовленості.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Тема 1.1. Предмет та характеристика гри у волейбол. Завдання, зміст дисципліни та залікові вимоги. Термінологія. Класифікація, методика навчання та вдосконалення техніки гри. Класифікація, методика навчання та вдосконалення тактики гри.

Тема 1.2. Функції гравців. Правила гри. Жести судді. Суддівство ігор. Заповнення протоколу гри.

Тема 1.3. Методика навчання прийомами техніки гри у нападі. Тема 1.4. Методика навчання прийомами техніки гри у захисті.

Тема 1.5. Методика навчання прийомами тактики гри у нападі. Тема 1.6. Методика навчання тактики гри у захисті.

Організація змагань з волейболу.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. робота	
Тема 1.1. Предмет та характеристика гри у волейбол. Завдання, зміст дисципліни та залікові вимоги. Термінологія. Класифікація, методика навчання та вдосконалення техніки гри. Класифікація, методика навчання та	10	4				12	15	2					20

вдосконалення тактики гри.											
Тема 1.2. Функції гравців. Правила гри. Жести судді. Суддівство ігор. Заповнення протоколу гри.	10	4				12	15	2			20
Тема 1.3. Методика навчання техніки гри у нападі.	17		6			15	14		1,5		20
Тема 1.4. Методика навчання техніки гри у захисті.	17		6			15	14		1,5		20
Тема 1.5. Методика навчання тактики гри у нападі.	18		6			15	14		1		12
Тема 1.6. Методика навчання тактики гри у захисті. Організація змагань з волейболу.	18		8			15	14		2		20
Усього годин	120	8	26		2	84	120	4	6		112

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Стійка гравця. Переміщення по майданчику. Техніка прийому і передачі двома руками зверху.	2	1.5
2	Стійка гравця. Переміщення по майданчику. Техніка прийому і передачі двома руками знизу.	2	
3	Методика навчання техніки прийому і передачі двома руками зверху та знизу	2	

4	Методика навчання техніки прийому і передачі двома руками зверху та знизу . Техніка виконання прямого нападаючого удару.	2	
5	Методика навчання техніки прийому і передачі двома руками зверху та знизу . Подача однією рукою знизу. Удосконалення техніки виконання прямого нападаючого удару.	2	1.5
6	Методика навчання техніки прийому і передачі двома руками зверху та знизу . Удосконалення техніки виконання прямого нападаючого удару. Націлена подача однією рукою зверху.	2	
7	Методика навчання техніки прийому і передачі двома руками зверху та знизу . Удосконалення техніки виконання прямого нападаючого удару. Силова подача.	2	
8	Методика навчання техніки прийому і передачі двома руками зверху та знизу . Удосконалення подачі. Удосконалення техніки виконання прямого нападаючого удару. Техніка блокування одним гравцем. Техніка групового блокування.	2	
9	Методика навчання техніки прийому і передачі двома руками зверху та знизу . Удосконалення подачі. Удосконалення техніки виконання прямого нападаючого удару. Техніка блокування одним гравцем. Техніка групового блокування. Тактика захисту кутом вперед та кутом назад.	2	3
10	Методика навчання техніки прийому і передачі двома руками зверху та знизу . Удосконалення подачі. Удосконалення техніки виконання прямого нападаючого удару. Техніка блокування одним гравцем. Техніка групового блокування. Тактика Захисту кутом вперед та кутом назад. Тактика гри ліберо.	2	

11	Методика навчання техніки прийому і передачі двома руками зверху та знизу . Удосконалення подачі. Удосконалення техніки виконання прямого нападаючого удару. Техніка блокування одним гравцем. Техніка групового блокування. Тактика Захисту кутом вперед та кутом назад. Тактика гри ліберо. Тактика гри гравця, який пасує.	2	
12	Методика навчання техніки прийому і передачі двома руками зверху та знизу . Удосконалення подачі. Удосконалення	2	
	техніки виконання прямого нападаючого удару. Техніка блокування одним гравцем. Техніка групового блокування. Тактика Захисту кутом вперед та кутом назад. Тактика гри ліберо. Тактика гри гравця, який пасує. Тактичні дії гравців другої лінії у нападі.		
13	Методика навчання техніко-тактичних прийомів у навчальній грі. Суддівство навчальної гри у якості першого судді, другого судді, суддів на лініях. Проведення змагань на першість групи. Організація та суддівство навчальної гри.	2	
Разом		26	6

7. Теми самостійних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Стійка гравця. Переміщення по майданчику. Техніка прийому і передачі двома руками зверху.	5	7
2	Стійка гравця. Переміщення по майданчику. Техніка прийому і передачі двома руками знизу.	5	7
3	Методика навчання техніки прийому і передачі двома руками зверху та знизу	4	8
4	Методика навчання техніки прийому і передачі двома руками зверху та знизу . Техніка виконання прямого нападаючого удару.	5	8
5	Методика навчання техніки прийому і передачі двома руками зверху та знизу . Подача однією рукою знизу. Удосконалення техніки виконання прямого нападаючого удару.	10	8

6	Методика навчання техніки прийому і передачі двома руками зверху та знизу . Удосконалення техніки виконання прямого нападаючого удару. Націлена подача однією рукою зверху.	10	8
7	Методика навчання техніки прийому і передачі двома руками зверху та знизу . Удосконалення техніки виконання прямого нападаючого удару. Силова подача.	5	4
8	Методика навчання техніки прийому і передачі двома руками зверху та знизу .	5	10
	Методика навчання Удосконалення техніки виконання прямого нападаючого удару. Техніка блокування одним гравцем. Техніка групового блокування.		
9	Методика навчання техніки прийому і передачі двома руками зверху та знизу . Удосконалення подачі. Удосконалення техніки виконання прямого нападаючого удару. Техніка блокування одним гравцем. Техніка групового блокування. Тактика захисту кутом вперед та кутом назад.	5	10
10	Методика навчання техніки прийому і передачі двома руками зверху та знизу . Удосконалення подачі. Удосконалення техніки виконання прямого нападаючого удару. Техніка блокування одним гравцем. Техніка групового блокування. Тактика Захисту кутом вперед та кутом назад. Тактика гри ліберо.	5	10
11	Методика навчання техніки прийому і передачі двома руками зверху та знизу . Удосконалення подачі. Удосконалення техніки виконання прямого нападаючого удару. Техніка блокування одним гравцем. Техніка групового блокування. Тактика Захисту кутом вперед та кутом назад. Тактика гри ліберо. Тактика гри гравця, який пасує.	5	10

12	Методика навчання техніки прийому і передачі двома руками зверху та знизу. Удосконалення подачі. Удосконалення техніки виконання прямого нападаючого удару. Техніка блокування одним гравцем. Техніка групового блокування. Тактика Захисту кутом вперед та кутом назад. Тактика гри ліберо. Тактика гри гравця, який пасує. Тактичні дії гравців другої лінії у нападі.	5	10
13	Методика навчання техніко-тактичних прийомів у навчальній грі. Суддівство навчальної гри у якості першого судді, другого судді, суддів на лініях. Проведення змагань на першість групи. Організація та суддівство навчальної гри.	15	12
Разом		84	112

9. Рекомендовані джерела інформації

1. Бондаренко В.В., Ціпов'яз А.Т. Методика навчання елементам техніки волейболу. Навчально-методичний посібник. Кременчук: Методичний кабінет, 2018. 120с.
2. Борисов О.О. Основи теорії методики викладання волейболу і футболу. К.: ПП «Люскар», 2004. – 664 с.
3. Демчишин А.П. Підготовка юних волейболістів. К.: Радянська школа, 1982. 191 с.
4. Махов В.Я. Теорія и методика навчання рухливих і спортивних ігор. Київ.: Міністерство освіти України. 1996 р. 168 с.
5. Моргушенко О.П. Волейбол. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності. К., 1993. 172 с.
6. Стратій Н.В., Грищенко О.І., Істомін А.Г., Веретельникова Ю.А., Куций Д.В., Посипайко А.О. Методика навчання техніки гри у волейбол волейболістів вищих навчальних закладів: Навчальний посібник. ХНМУ, 2012 р. 104 с.
7. Тульчинська Т.А., Руденко Є.В. Волейбол: навчально-методичний посібник. – Черкаси: ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2014. 76 с.

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Обладнання: спеціалізований ігровий майданчик; м'ячі волейбольні; м'ячі тенісні; медицинбол; фішки; скакалки; карімат; стійки; бар'єри різновисокі;; гирі; еспандер гумовий; гантелі різної ваги.

Програмне забезпечення

- електронний варіант лекцій;
- методичні вказівки щодо виконання контрольних завдань (електронний варіант).